

شناسایی شایستگی‌های معلمان در آموزش حرفه‌ای فنلاند

(بخش دوم)

مترجمین:

پریسا علیمردانی

سید محسن سیدمراد

حسن کشاورز جوبنه

مرکز ملی تربیت مربی و پژوهش‌های فنی و حرفه‌ای

بهار ۱۴۰۲

ITC

مرکز ملی تربیت مربی
دانش فنی و حرفه‌ای

سازمان آموزش فنی و حرفه‌ای کشور

unesco

عموم‌شکته بین‌المللی مراکز آموزش فنی و حرفه‌ای

شناسایی شایستگی‌های معلمان در آموزش حرفه‌ای فنلاند

(بخش دوم)

تهیه کننده:

پریسا علیمردانی

سید محسن سیدمراد

حسن کشاورز جوبنه

مرکز ملی تربیت مربی و پژوهش‌های فنی و حرفه‌ای

سازمان آموزش فنی و حرفه‌ای کشور

رعایت اصول اخلاقی و مسئولیت صحت و دقت محتوا بر عهده نویسنده / نویسندگان می‌باشد.

بهار ۱۴۰۲

نتایج:

نتایج ما مبتنی بر تجزیه و تحلیل دوازده نمونه پژوهش درمورد شایستگی معلمان در بخش آموزش حرفه‌ای فنلاند است. اولین تحقیق تجزیه و تحلیل شده توسط، Ilkka Uronen & Heli Potinkara & Henna Heinila، نگارش شده بود که معلمان شاغل در پنج مدرسه حرفه‌ای را مورد مطالعه قرار داده بودند. آن‌ها اظهار داشتند، بیش از هر زمان دیگری، معلمان باید به صورت شبکه‌ای و مشاوران هدایت تحصیلی کار کنند، در این زمان کار معلم بیشتر مربوط به تربیت افراد است و برای این کار نیاز به ایجاد شبکه‌های چند بخشی و چند حرفه‌ای (تخصصی) دارد. این تغییرات (ایجاد شبکه‌های چند بخشی و چند حرفه‌ای) توسعه منطقی کار معلمان را سخت می‌کند. معلمان در این هنگام بیشتر به عنوان یک مشاور یا مربی عمل می‌کنند و این بدان معنی است که دانش‌آموزان باید به طور کامل مسئول تحصیلات خود باشند (Uronen & Potinkara, Heinilä, ۲۰۱۷). با توجه به مطالعه (Lea Lintunen, ۲۰۱۷) نیاز به تمرکز بر رشد ذهنی معلم، مهارت توسعه محیط‌های یادگیری، کار تیمی، همکاری به ویژه مرتبط با زندگی شغلی، مهارت‌های تدریس دیجیتال، شناخت شایستگی‌ها و برنامه‌های درسی (شایستگی تدوین طرح درس)، شناخت فرصت‌های یادگیری تک تک دانش‌آموزان، درک اقتصادی و همچنین توانایی حمایت و پشتیبانی از پیشرفت تحصیلی دانش‌آموزان از جمله شایستگی‌های معلم است.

هری کوکونن در سال ۲۰۱۸، با پنج معلم حرفه‌ای مصاحبه کرد. وی سه بعد از هویت معلم حرفه‌ای به شرح زیر را شناسایی کرد: متخصص محتوا (مواد درسی)، متخصص آموزش و متخصص در پداگوژی. شخصیت معلمان حرفه‌ای شامل شایستگی‌های مختلفی بود. یک معلم بعنوان یک مربی، متخصص رشته آموزشی، یکپارچه سازنده، کارمند فرآور (پرورش دهنده کارمندان)، ارزیاب انتقادی، بازآفرین سازمان، توسعه دهنده زندگی شغلی، خالق جو مثبت و شخصی است که دنیای زندگی دانش‌آموزان را درک می‌کند. (Kukkonen, ۲۰۱۸)

آنیتا مالینن و پتری سالو (۲۰۱۸) نشان دادند که کار معلمان پیچیده‌تر از گذشته شده است. شایستگی‌های راهنمایی و ارزیابی در پیش زمینه‌کاری (سوابق) آنها لازم است، به این معنی که کار شبکه‌سازی، تعامل و همکاری در حال تبدیل شدن به شایستگی‌های اصلی آنها هستند. لازمه این امر مشارکت عمیق‌تر در شیوه‌های اجتماعی است: معلم، دانش‌آموزان را راهنمایی می‌کند و نیاز به شناخت و شناسایی شایستگی‌های آنها دارد. این امر در مورد خود معلمان نیز صدق می‌کند. آن‌ها باید دانش ضمنی خود را بشناسند و آن را با همکاران به اشتراک بگذارند و در مورد آن‌ها بحث کنند. همچنین نیاز است تا معلمان بر اساس بازخوردها به اصلاح خویش بپردازند.

طبق گفته Pia Ahonen در سال ۲۰۱۵، یک معلم با مدرک تحصیلی کارشناسی ارشد، ارتباط‌های مناسبی را بین زندگی شغلی، دانش‌آموزان و آموزش ایجاد می‌کند. معلمان به سرعت در حال تبدیل شدن به اصلاح‌کننده فرهنگ کار در موسسات آموزشی خود، زندگی کاریشان و در میان سایر ذینفعان شده‌اند. مدیریت آموزشی (مهارت‌های پداگوژیکی) یک مهارت مهم برای معلمان آینده است: معلمان باید مهارت‌های خودشان را بشناسند و بعنوان مثال قادر به انجام چند وظیفه و مدیریت نقش‌های متعدد باشند (Heinilä, ۲۰۱۸).

Hannu Kotila و Kimmo Mäki معلمان در ایالات متحده آمریکا را به عنوان هماهنگ-کنندگان (ارتباط سازان) می‌بینند: آن‌ها زندگی کاری و آموزش را به هم متصل می‌کنند. مطالعه آن‌ها نیاز به بازاندیشی ارتباطی معلمان در خصوص اینکه دانش‌آموزان کجا، چگونه و چه زمانی می‌توانند یاد بگیرند را نشان

داد. تصور اینکه دانش‌آموزان همچنان می‌توانند در خارج از کلاس درس یاد بگیرند و می‌توانند بدون اینکه به روش سنتی آموزش ببینند، یاد بگیرند، نشان دهنده یک تغییر چشمگیر است (Mäki & Kotila, 2006)، تحقیقات در مورد آموزش معلمان حرفه‌ای (Tapani, 2013)، و در مقطع کارشناسی ارشد در دانشگاه‌های علمی کاربردی (Tapani & Sinkkonen, 2017)، نشان می‌دهد که شیوه جدید تدریس شباهت‌های زیادی به آموزش کارآفرینی دارد: هر دو باید هدف را ببینند و نه موانع. همچنین خوب است که شجاعت انجام کارها به گونه‌ای متفاوت و استفاده از روش‌های خلاقانه و حمایت از یک فرهنگ آزمایشی را داشته باشید. آموزش به سمت جمع‌گرایی پیش می‌رود: روش سنتی "یک معلم در کلاس" دیگر وجود ندارد. آموزش تیمی، آموزش هماهنگ‌سازی اعضای تیم‌ها، شبکه‌سازی و همکاری، موضوعات کلیدی امروز هستند (Tapani & Sinkkonen, 2017).

در پژوهش Anukka Tapani در سال 2013، ایشان تعداد 15 نفر دانشجو معلم و 11 نفر از معلمان را ارزیابی کرد تا ببیند که شایستگی معلمان حرفه‌ای در سال 2020 چه خواهد بود. نقش‌های پیشنهادی شامل معلم-مشاور، کارآفرین-نوآور، شبکه ساز و مشاور بودند.

معلم مشاور یک مربی ماهر است که از فناوری و روش‌های جدید تدریس استفاده می‌کند و مسیرهای توسعه فردی را فراهم می‌سازد. معلم کارآفرین-نوآور، قادر به شناسایی، استفاده، تلاش و پیشرفت خود است اما همچنین قادر به همکاری با کارآفرینان بخش دولتی و بخش سوم (شرکاء و بخش خصوصی) است. شبکه‌سازان، مهارت‌هایی برای همکاری، ایجاد و حفظ مخاطبین و توسعه آموزش به همراه ذینفعان دارند. مشاوران، یک روش کار ارتباطی و تعاملی دارند آن‌ها می‌توانند دانش خود را به اشتراک بگذارند و از مهارت و دانش دیگران استفاده کنند (Tapani, 2013).

Heinilä و همکاران (2018)، گزارشی را در مورد مطالعات خود ارائه دادند که در آن، در مجموع 1,476 معلم و کارکنان آموزشی مدارس حرفه‌ای شرکت داشتند. این یک پروژه تحقیقاتی ملی بود که در سال 2017 در فنلاند انجام شد. تحقیقات انجام شده شش موضوع را به عنوان شایستگی معلمان حرفه‌ای آینده به صورت برجسته عنوان کرد: شایستگی راهنمایی دانش‌آموزان در برنامه‌های توسعه شایستگی شخصی (PCDPS)، شایستگی مشارکت و شایستگی‌های شبکه سازی، راهنمایی، شیوه‌های آموزش و یادگیری جدید، خود مدیریتی و آگاهی از کیفیت کارآموزی.

کریستی ونسکی (2018) بر شایستگی‌های هدایت و رهبری تأکید کرد، که به دانش‌آموزان اجازه می‌دهد تا "قابل مشاهده‌تر" شوند: معلم باید مهارت همدلی، نگرش مثبت، مهارت گفتگو، اجازه سؤال و گوش دادن به پاسخ‌ها و همچنین مهارت‌های مربوط به بازگو کردن و انعطاف‌پذیری را داشته و با این روش به دانش‌آموزان اجازه می‌دهد انگیزه و معناداری را تجربه کنند. مطابق گفته Vänskä، ایجاد یک فضای مشورتی مشترک و حمایت از ابتکارات فراگیران، خودکارآمدی، مشارکت و احساس تعلق خاطر یادگیرندگان بسیار مهم است.

Anukka Tapani و Harri Kukkonen مقایسه کردند که چگونه شایستگی‌ها و محتوای برنامه درسی دانشگاه علمی- کاربردی تامپر (TAMK) نیازهای آینده معلمان حرفه‌ای را برآورده می‌کند (Tapani & Kkkonen, 2018).

شایستگی‌های موجود در برنامه‌درسی شامل شایستگی ارزیابی، شایستگی فرهنگی، شایستگی تسهیلگری، شایستگی مشارکت و شایستگی به‌سامانی می‌باشد (TAMK, 2018)، این مطالعه نشان داد که شایستگی‌های برنامه درسی TAMK نیازهای اولیه معلمان آینده را پوشش می‌دهد.

با این وجود، باید توجه بیشتری به رشد ذهنی، پویایی گروهی و ایجاد جو مثبت، مهارت‌های مستندسازی یعنی نحوه مستندسازی پیشرفت دانش آموزان در محیط‌های متنوع یادگیری، مهارت‌های تعاملی، مهارت‌های بازاریابی و فرهنگ آزمایشی، از جمله روش کارآفرینی برای کسب و کار و مدیریت کار شخصی شود (Tapani & Kukkonen, 2018).
در جدول ۱ یافته‌ها را به عنوان ترکیبی از شایستگی‌های آموزش حرفه‌ای در فنلاند خلاصه می‌کنیم. طبق نتایج ما، ۵۳ مهارت مختلف در چندین سطح شناسایی شده است: برخی از مهارت‌ها کاملاً خاص بودند، مانند "مهارت مستندسازی". برخی گسترده‌تر بودند، مانند "درک جهان زندگی". ما هفت طبقه اصلی شایستگی را شناسایی کردیم.

این شایستگی‌ها سه دسته اصلی تحقیق‌ها را تشکیل می‌داد.

جدول ۱: خلاصه یافته‌های شایستگی‌های تدریس در آموزش حرفه‌ای فنلاند

دسته اصلی (دانش)	دسته عمومی (شایستگی‌ها)	زیر شاخه (مهارت‌ها)
دانش در تدریس و یادگیری	شایستگی پداگوژیکی (آموزشی)	<ul style="list-style-type: none"> مهارت‌های تدریس بازآفرینی مهارت‌های آموزشی، با بکارگیری ابتکاری روش‌های تدریس و آزمون روش‌های جدید تدریس آشنایی با برنامه‌های درسی و شایستگی‌ها مهارت‌های تحول: معلم- مشاور، معلم- راهنما درک دنیاهای متنوع زندگی دانش‌آموزان مهارت‌های آموزشی شناخت فرصت‌های یادگیری فردی مهارت‌های تسهیل‌کننده متخصص در شغل یا حرفه (اهمیت موضوع دانش) معلم خلاق، کارآفرین، نوآور (بدعت‌گذار)
	شایستگی راهنمایی و مشاوره	<ul style="list-style-type: none"> مهارت‌های پرورشی حمایت از مسیرهای یادگیری فردی (شخصی‌سازی مطالعه) حمایت از ابتکارات فراگیران و خودکارآمدی شناسایی و شناخت شایستگی‌ها مشاور تحصیلی، راهنمای معلم دانش درباره سیستم آموزشی به صورت کلی نگرش مثبت به فرصت‌های یادگیری مهارت همدلی مهارت گفتگو مهارت‌های مربیگری
	شایستگی تعامل	<ul style="list-style-type: none"> خلق یک فضای یادگیری مثبت و مطمئن شدن از آن مهارت‌هایی برای حمایت از عزت نفس دانش‌آموزان مهارت‌های آموزش دیجیتال ایجاد حس تعلق
دانش در توسعه و یادگیری صحیح	شایستگی رهبری آموزشی	<ul style="list-style-type: none"> مدیریت مراقبت از سلامتی دانش‌آموزان مهارت‌های اتخاذ نقش‌های جدید

		<ul style="list-style-type: none"> • بازتاب خود(نمایش توانایی‌های فردی) • توانایی انجام چند وظیفه • توانایی برآمدن از عهده سایر کارها مختلف
	شایستگی مشارکت	<ul style="list-style-type: none"> • مهارت‌های همکاری (اراده و نگرش برای اطمینان از همکاری) • شبکه‌های متعدد شغلی • شبکه‌های چند بخشی • امکان یادگیری صحیح • کمک به ذینفعان با راهنمایی و مستندسازی • اصلاح سازمانی • مشارکت بیشتر در اقدامات اجتماعی • حفظ و نگهداشت شرکاء • تسهیم تخصص (به عنوان مثال تدریس تیمی ، آموزش تیم‌سازی) • مهارت‌های ارتباطی • مهارت مشاوره
	شایستگی نوآوری	<ul style="list-style-type: none"> • مهارت‌های کسب و کار • درک اقتصادی • آگاهی در مورد شایستگی‌های کارمندان • درک کیفیت • مهارت‌های تامل و تاب آوری • مهارت‌های نگرشی برای توسعه ذهنی • توسعه محیط‌های یادگیری • توسعه زندگی کاری • تحول جامعه
دانش در سنجش و نظارت	شایستگی ارزیابی	<ul style="list-style-type: none"> • مستندسازی روند یادگیری دانش‌آموزان • به اشتراک‌گذاری دانش ارزیابی در محیط‌های یادگیری قابل اعتماد • تمایل به کمک به شرکای کاری با ارزیابی

دانش در تدریس و یادگیری؛ مبتنی بر سه دسته کلی است. اولین دسته کلی؛ شایستگی‌ها به معلم شناسی می‌پردازد: آنها چالش‌های معلم سنتی بودن در آموزش حرفه‌ای جدید را نشان می‌دهند. محدوده این مهارت‌ها از کاربردی مواد آموزشی تا روش‌های کارآفرینی و تجربیات شخصی یک معلم متغیر است. دومین دسته عمومی؛ راهنمایی و مشاوره به مهارت‌هایی اعم از همدلی، پشتیبانی و گفتگو تا شناسایی مهارت‌های قبلی و درک کلیت نظام آموزشی اشاره دارد. سومین دسته عمومی؛ در مورد تعامل است: محتوای آن مربوط به چگونگی ایجاد یک فضای مثبت برای یادگیری، چگونگی حمایت از عزت نفس دانش‌آموزان و نحوه استفاده از ابزارهای دیجیتالی برای تدریس است.

دانش در توسعه و یادگیری صحیح؛ در ارتباط با مدیریت آموزشی (پداگوژی)، شایستگی مشارکت و شایستگی نوآورانه است. رهبری آموزشی با مدیریت بازاریابی و مهارت برای اتخاذ نقش‌های جدید همراه است، شایستگی مشارکت شامل مهارت‌هایی است که یادگیری صحیح، شبکه‌های چند بخشی حرفه‌ای و شغلی، مشارکت، کار تیمی و مشاوره را به همکاران امکان پذیر می‌سازد. شایستگی نوآوری در مورد کسب و کار، درک اقتصادی و همچنین تأمل و مهارت‌های توسعه و دیده شدن "خارج از محل ویژه آموزش" است.

دانش در سنجش و نظارت؛ مربوط به شایستگی ارزیابی است. شایستگی ارزیابی مربوط به متخصص بودن در ارزیابی و همچنین نشان دادن تمایل به کمک به ذینفعان با ارزیابی است.

بحث و نتیجه‌گیری از اظهارات:

در این تحقیق، ما علاقه‌مند به یادگیری در مورد نوع مهارت‌های تدریس، شایستگی‌ها و دانش بودیم که می‌توان در آموزش حرفه‌ای فنلاند آن‌ها را تشخیص داد و شناسایی کرد. این تحقیق محدودیت‌هایی دارد. در مرحله اول، داده‌های ما فقط از ۱۲ مقاله و تحقیق قبلی گرفته شده است. ثانیاً، ما با استفاده از تجزیه و تحلیل محتوای داده محور، فراداده را مورد تجزیه و تحلیل قرار دادیم. بنابراین، ممکن است برخی از اطلاعات از بین رفته باشد که در شناسایی مهارت‌ها، شایستگی‌ها و دانش معلمان حرفه‌ای ضروری باشد. برای افزایش قابلیت اطمینان مطالعه، سعی شده است این گزارش را با دقت تهیه کنیم که تکرار آن این امر را امکان‌پذیر می‌کند. همچنین ما سؤال پژوهش خود را به شفاف‌ترین صورت ممکن مطرح کردیم و معتقدیم که یافته‌های ما همبستگی معناداری را در میان داده‌های سایر منابع نشان می‌دهد. علاوه بر این، ما ساختارهای تحلیلی را در زیرشاخه‌ها، دسته‌بندی‌های عمومی و دسته‌های اصلی مشخص کردیم (Saldaña & Miles, Huberman., ۲۰۱۴).

با توجه به داده‌های مربوط به دوازده پژوهش در زمینه آموزش حرفه‌ای، ما سه دسته اصلی دانش را با هفت دسته عمومی شایستگی‌ها و ۵۳ مهارت مجزا در آنها شناسایی کردیم. مقولات اصلی مربوط به دانش معلمان حرفه‌ای شامل دانش در تدریس و یادگیری، دانش در توسعه و یادگیری صحیح، و دانش در ارزیابی و نظارت است. این دانش‌ها شامل هفت شایستگی بود:

۱. شایستگی آموزشی
۲. شایستگی راهنمایی و مشاوره
۳. شایستگی تعامل
۴. شایستگی رهبری آموزشی (پداگوژی)
۵. شایستگی مشارکت
۶. شایستگی نوآوری
۷. شایستگی ارزیابی

دانش در توسعه و یادگیری صحیح شامل مهارت‌هایی است که یادگیری صحیح را در محیط‌های مختلف یادگیری امکان‌پذیر می‌سازد. این مربوط به اصلاح آموزش حرفه‌ای است (وزارت آموزش و پرورش، فرهنگ، ۲۰۱۸) که بر بهره‌وری و ورود سریع به زندگی کاری تأکید می‌کند. یادگیری صحیح مبتنی بر کار، روشی مؤثر برای دانش‌آموزانی است که مهارت‌های شغلی و تخصص خاصی دارند. مدیریت محیط‌های یادگیری صحیح و مؤثر برای معلمان سنتی که صرفاً فقط در یک کلاس درس تدریس می‌کنند، کار ساده‌ای نیست. این کار بدون ایجاد شبکه‌های متعدد شغلی و چند بخشی امکان‌پذیر نیست. از طرف دیگر، نتایج یادگیری مؤثر را می‌توان به روش‌های مختلفی بدست آورد: یادگیری مستقل، تدریس و یا یادگیری حین انجام کار.

دانش در امر تدریس و یادگیری با روش سنتی‌تر معلم بودن ارتباط دارد. یک راه مؤثر برای تدریس، ممکن است یک روش یادگیری شخصی و متناسب را با یک روش یادگیری دقیق ساختاریافته و کلی ترکیب کند. این روش ممکن است دانش آموز محور، معلم محور یا برنامه‌درسی محور باشد (بیستا، ۲۰۱۵؛ دیوی، ۱۹۱۵). دانش در ارزیابی و نظارت بر سایر مقوله‌های شناسایی شده همپوشانی دارد و نشان می‌دهد شما بعنوان یک متخصص در حال ارزیابی هستید و تمایل کمک به ذینفعان در ارزیابی را دارید.

برای داشتن نتایج مثبت و مؤثر در یادگیری، لازم است معلمان بازخوردهای یادگیری را از دید دانش‌آموزان دریافت کنند. دانش‌آموزان در آموزش حرفه‌ای نیز برای دستیابی به اهداف و رفع نیازهایشان، انتظار فرصت‌های یادگیری صحیح، همکاری و راهنمایی را از معلم خود دارند (Tapani & Salonen, ۲۰۱۹). این امر بسیار سخت است، زیرا هریک از دانش‌آموزان سوابق و پیش‌زمینه‌های مختلفی دارند. به عنوان مثال، آموزش فنی و حرفه‌ای جوانان و بزرگسالان در کشور فنلاند با هم ادغام شده است. دانش‌آموزان زیر ۲۰ سال ۳۱٪ از کل دانش‌آموزان را تشکیل می‌دهند، دانش‌آموزان از سن ۲۰ تا ۳۹ سال (۴۷٪) و همچنین دانش‌آموزانی که بالاتر از ۴۰ سال سن دارند ۲۲٪ جمعیت اصلی را تشکیل می‌دهند.

بحران بین‌نیازهای فردی و اجتماعی را می‌توان در برنامه جدید آموزش فنی و حرفه‌ای (وزارت آموزش و پرورش، فرهنگ، ۲۰۱۸) مشاهده کرد: به عنوان نقطه شروع، برای ایجاد یک برنامه توسعه شایستگی‌های شخصی (PCDP)، ایده‌هایی در مورد نیازهای رشد انسانی و نیازهای شایستگی‌های کارآفرینان بخش دولتی و بخش خصوصی وجود دارد. مطابق گفته Cedefop (۲۰۱۹)، در مقیاس اروپایی که آموزش، حرفه‌ای محور است، آموزش در سطوح بالاتر (سطح ۵ تا ۸ چارچوب شایستگی‌های اروپا) اشکال مختلفی به خود می‌گیرد. در بیشتر موارد، آنها به طور واضح تعریف نشده‌اند. بعضی از جنبه‌ها برای توسعه بیشتر از اهمیت ویژه‌ای برخوردارند، برای مثال با توجه به نیازهای مطالبات بازار کار و ارزش‌های گسترده‌تر جامعه و تعادل بین اصول دانشگاهی و حرفه‌ای، لازم است تعادل بین شایستگی‌های تحصیلی و حرفه‌ای (شغلی) در نظر گرفته شود. (Cedefop, ۲۰۱۹). نتیجه‌گیری ما این است که در فنلاند شایستگی‌های معلمان حرفه‌ای جزء به جزء شده است. شایستگی‌های جزء به جزء شده معلمان حرفه‌ای در سایر کشورهای اروپایی نیز شناسایی شد. شایستگی‌های جزء به جزء معلمان حرفه‌ای باعث نگرانی در مورد کار روزانه و شایع معلمان حرفه‌ای می‌شود. ماهیت ریز شدن (جزء به جزء شدن) کار معلم حرفه‌ای ممکن است هویت معلم را تحت تأثیر قرار دهد: معنای داشتن معلم امروز و آینده چیست؟

تمایل برای اجتناب استفاده از معلم (با روش‌های تدریس مرسوم) وجود دارد، اما در عوض از مربی یا تسهیلگر استفاده می‌شود. (Maunu, ۲۰۱۸) واژه معلم به شدت با روش‌های سنتی تدریس توسط یک متخصص که در داخل کلاس انجام می‌شود، ناسازگار است (در این حالت) تدریس شبیه کار یکسان در کارخانه است و معلمان با مردم همانند اکثر آنها هم رفتار می‌کردند: معلم مسئولیتش را بر عهده گرفته و از روش پرسش و پاسخ استفاده می‌کند و یادگیری به یک کار کم‌تحرک برای دانش‌آموزان تبدیل می‌شود (Ojanen, ۲۰۱۲) کار جزء به جزء معلمان حرفه‌ای، نیاز به اشتراک‌گذاری تخصص در کار روزانه آنها را افزایش می‌دهد. این کار ضروری است، زیرا غیرممکن است که یک نفر بتواند تمام مهارت‌ها، شایستگی‌ها و دانش‌های شناسایی شده را داشته باشد. با این وجود، با کار کردن در یک تیم یا در تیم‌های مختلف می‌توان تمام نیازهای مدرس حرفه‌ای را برطرف کرد. اشتراک تخصص همه را قادر می‌سازد تا بر نقاط قوت خود تمرکز کنند. این روش کاری است که رفاه جامعه و سرمایه‌های اجتماعی در محل کار را ارتقاء می‌دهد. همچنین می‌تواند راهی برای دستیابی به یادگیری همسالان و پشتیبانی همسالان و پیشرفت حرفه‌ای معلمان باشد. علاوه بر این، اشتراک تخصص، باعث می‌شود تا تجربه معناداری از کارگروهی را داشته باشید. (Salonen & Tapani, ۲۰۱۹)

با وجود اینکه ما مهارت‌های مختلف و دسته‌های شایستگی و دانش را برای معلمان حرفه‌ای پیدا کردیم، اما اکثر دانش‌آموزان هنوز به دنبال چیزهای ساده اولیه هستند: آنها از معلمانشان انتظار دارند الگوی نقش حرفه‌ای، راهنما و متخصص در یادگیری باشند. (Salonen & Tapani, ۲۰۱۹) دانش‌آموزان فقط می‌خواهند جایگاه خود را در جامعه به دست بیاورند،

تحصیل کنند، فارغ التحصیل شوند، یک شغل پیدا کنند و خانواده تشکیل دهند (Maunu, 2018) این به هسته اصلی VET مربوط می شود: هدف آموزش مهارت‌ها و شایستگی‌های حرفه‌ای و همچنین پشتیبانی از دانش‌آموزان، تبدیل شدن آن‌ها به شهروندان و اعضای فعال جامعه با ثبات و متمدن است. (Cedefop, 2019). پیشنهاد می‌کند که در اضافه کردن مهارت‌های حرفه‌ای باید علاوه بر مدرک دانشگاهی بر بکارگیری معلمانی که دارای تجربه کار جامع هستند، تأکید بیشتری شود. برای تحریک معلمان جدید، محتوای جدید کار معلمان حرفه‌ای نیز می‌تواند مورد استفاده قرار گیرد. در فنلاند تعداد متقاضیان این کار بسیار متفاوت بوده است (Luukkainen, 2019).

آموزش حرفه‌ای جزء به جزء نیز شیوه انجام آموزش معلمان حرفه‌ای را به چالش می‌کشد. دانش، مهارت‌ها و شایستگی‌های تعیین شده (جدول ۱) می‌تواند به عنوان چک لیستی برای معلمان و مربیان و آموزش‌دهندگان بکار رود. وضعیت ایده‌آل این خواهد بود که معلمان همچنین می‌توانند بر روی نقاط قوت خود کار کنند و با دیگران همکاری کنند تا به بهترین نتایج یادگیری برای دانش‌آموزان برسند. به همین دلیل می‌توان از ارتباطات با دینفعان، یادگیری همسالان و آموزش همسالان بیشتر استفاده کرد. با توجه به این، آموزش معلمان باید مبتنی بر شبکه باشد: مربی معلمان به همراه معلمان دانشجو می‌توانند محیط‌های یادگیری بالقوه را برای نیازهای مختلف پیدا کنند. (Tapani & Kukkonen, 2018). یکی از راه‌های بالقوه پیش رو نیز مربیگری است. به منظور غلبه بر چالش هویت جدید معلم حرفه‌ای، در آموزش معلمان حرفه‌ای فنلاند، از معلمان دانشجو، خواسته می‌شود تا با مربیان خود در مورد نظریه عملیشان تبادل نظر داشته باشند (Teacher Education, 2018). این بدان معناست که معلمان دانشجو، یاد می‌گیرند که خود را به عنوان یک معلم معرفی کنند (Ahlman, 1967)، آنها چگونگی بیان احساسشان در مورد یادگیری، دانش و شخصیتشان را توصیف می‌کنند. این امر همچنین ممکن است به آنها کمک کند تا درک کنند که چه نوع ارزش‌هایی را تبلیغ می‌کنند. یکی از راه‌های ممکن این است که آموزش معلمان نیز به سمت تبدیل شدن به شایستگی‌ها سوق یابد: معلمان دانشجو، موضوعاتی را که برای رشد و پیشرفت آنها مهم است و با آنها قبلاً آشنا نیستند مطالعه می‌کنند. با این حال، این نگرانی وجود دارد که آموزش در مورد شایستگی‌ها بسیار محدود باشد. برای دستیابی به یک زندگی معنی دار، نه تنها مهارت، بلکه درک جهان نیز ضروری است.

در میان بحبوحه تحولات اجتماعی، شفاف نمودن هدف از تحصیل و آگاه ساختن معلمان از تاثیر آن‌ها، به ویژه زمانی که پراکندگی این حرفه مشهود است، حائز اهمیت می‌باشد. آموزش حرفه‌ای به پیشرفت جامعه کمک می‌کند (گولمان، 2008). این تحولات اجتماعی می‌تواند شرایط یک زندگی خوب را بطور گسترده و عمیق بهبود بخشد و آن را پشتیبانی کند. مخالفان واقعی که باید از این طریق بر آنها چیره شد عبارتند از، افزایش نابرابری بین مردم، خطرات بهداشت عمومی، راه‌های از بین بردن انرژی‌های ناپاک، حذف فرایندهای صنعتی بی‌فایده، جو و فضاهایی که بر زندگی تأثیر منفی می‌گذارند، شهروندان محروم، اقتصاد غیر رقابتی و همچنین انواع عوامل نادرست و غافلگیرکننده، که پتانسیل خلقت انسان را فرو می‌نشانند. (Salonen, 2014). همانطور که چارلز هندی (۱۹۸۹) اظهار داشت، یادگیری در مورد حل مشکلات با پرسیدن، تفکر و تجربه همراه است تا زمانی که راه حل‌ها بخشی از زندگی ما شوند. همه اینها باعث شده است تا مفهوم واژه معلم در آموزش حرفه‌ای را مجدداً مورد بررسی و واکاوی قرار دهیم: آیا واژه معلم هنوز یک واژه مناسب است؟

مشارکت نویسندگان:

این تحقیق به صورت تعاملی انجام شد: هر دو نویسنده در نوشتن چارچوب نظری شرکت کردند. آنوکا تاپانی در جمع‌آوری داده‌ها برای متا‌آنالیز نقش داشت. تجزیه و تحلیل، نتایج و نتیجه‌گیری به طور مشترک نوشته شده است.

تضاد منافع:

نویسندگان هیچ تضاد منافی را اعلام نمی‌کنند.

ITC

مرکز ملی تربیت مربی
و پژوهش‌های فنی و حرفه‌ای

سازمان آموزش فنی و حرفه‌ای کشور

unesco
علم و شبکه بین‌المللی مراکز آموزش فنی و حرفه‌ای

ITC

مرکز ملی تربیت مربی
و پژوهش‌های فنی و حرفه‌ای

بهار ۱۴۰۲